

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 349/2023-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Petra Straku** o dôvodoch jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 633/2022 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Peter Straka **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. III. ÚS 633/2022.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie

1. Sudca III. senátu ústavného súdu Peter Straka listom z 21. júna 2023 podľa § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil predsedovi ústavného súdu možné dôvody svojho vylúčenia podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 633/2022.
2. Pokynom predsedu ústavného súdu z 21. júna 2023 bolo oznámenie podľa čl. IV bodu 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde do IV. senátu ústavného súdu.
3. Z oznámenia vyplýva, že vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 633/2022 bola pridelená do III. senátu ústavného súdu sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi. Predmetom konania je rozhodovanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED]

██████████, ██████████, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, ktorá bola v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Svk 20/2021 zo 6. júla 2022 prijatá na ďalšie konanie. Ústavná sťažnosť smeruje proti rozhodnutiam súdov v systéme správneho súdnictva vo veci žaloby sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti špecifikovaných uznesení Okresného úradu Prešov, pozemkového a lesného odboru, v ktorej sťažovateľka žiadala zrušenie týchto uznesení a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie. Žalobu odôvodnila najmä tým, že jej právna predchodkyňa (██████████) si neuplatnila reštitučné nároky a nikdy nesplnomocnila v tomto smere na konanie ██████████.

4. Sudca Peter Straka uviedol, že Okresný úrad Prešov upozornil ústavný súd, že v tejto veci sú dané okolnosti, ktoré by mohli znamenať jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľky, a to pre možný pomer k subjektu ██████████ (§ 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ktorý je kľúčovým subjektom vo veci sťažovateľky a o ktorého právach rozhodoval ako sudca Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v rozhodnutí č. k. 6 Co 123/2013 z 11. marca 2014 a zaujal k nemu právny názor.

5. Sudca Peter Straka sa subjektívne necíti byť zaujatý. Sťažovateľku a ani nikoho z uvedeného urbáru nepozná. Sudca Peter Straka pripojil aj rozsudok vo veci krajského súdu sp. zn. 6 Co 123/2013. Sťažovateľka je anonymizovaná ako žalovaná (odporkyňa) v rade 23a. Zastáva pritom názor, že v konaniach predchádzajúcich ústavnoprávnej veci činný nebol. Vo veci sťažovateľky ide o ústavnoprávny prieskum rozhodnutia súdu v správnom súdnictve (uznesenie krajského súdu č. k. 4 S 37/2012 z 28. septembra 2021 a uznesenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Svk 20/2021 zo 6. júla 2022). Okresný úrad Prešov poukazuje na jeho rozhodovanie v občianskoprávnej veci. Pre odstránenie pochybností o jeho nezaujatosti oznamuje možné dôvody vylúčenia.

II.

Relevantná právna úprava a posúdenie veci ústavným súdom

6. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

7. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

8. Podľa čl. IV bodu 1 písm. d) rozvrhu práce o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje štvrtý senát, ak ide o sudcov tretieho senátu.

9. Neustrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného

súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

10. Námietkový senát ústavného súdu po preskúmaní obsahu spisu vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 633/2022 a dôvodov uvedených vo vyhlásení sudcu III. senátu ústavného súdu Petra Straku dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania o predmetnej veci.

11. Sudca ústavného súdu Peter Straka neuviedol žiadne subjektívne okolnosti, ktoré by svedčili o jeho osobnom vzťahu so sťažovateľkou, prípadne s akýmkoľvek členom [REDAKOVANÉ]. Sudca ústavného súdu Peter Straka uviedol, že ani sťažovateľku a ani žiadneho člena z [REDAKOVANÉ] nepozná. Zo subjektívneho hľadiska nemožno teda konštatovať existenciu takých dôvodov, ktoré by boli spôsobilé vyvrátiť prezumpciu, že sa voči sťažovateľke, resp. nepriamo aj voči ďalším členom [REDAKOVANÉ] zachová nestranne (v miere, v akej by rozhodnutie ústavného súdu vo veci sťažovateľky mohlo mať akékoľvek potenciálne dopady na [REDAKOVANÉ], resp. jeho členov).

12. Vo vzťahu k objektívnemu testu je relevantné posúdenie toho, či rozhodovanie sudcu ústavného súdu Petra Straku ako sudcu spravodajcu a ako člena odvolacieho senátu krajského súdu vo veci sp. zn. 6 Co 123/2013 je spôsobilé vyvolať u nestranného pozorovateľa pochybnosti o nestrannosti sudcu ústavného súdu. Vychádzajúc z priloženého rozsudku č. k. 6 Co 123/2013 z 11. marca 2014, krajský súd v predmetnej veci rozhodoval o odvolaní žalobcu – mesta Prešov. Žalobca Mesto Prešov sa v konaní pred Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) domáhalo určenia vlastníckeho práva k špecifikovanej nehnuteľnosti okrem iných aj proti sťažovateľke a členom [REDAKOVANÉ]. Vo vzťahu k týmto žalovaným okresný súd žalobu zamietol z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalobcom a tiež z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, keď viacerí zo žalovaných neboli zapísaní ako vlastníci spornej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností. Krajský súd ako odvolací súd tento právny záver (o nedostatku vecnej legitímácie týchto žalovaných) potvrdil ako vecne správny.

13. Ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci sp. zn. III. ÚS 633/2022 smeruje proti rozhodnutiam súdov v systéme správneho súdnictva týkajúcim sa preskúmania zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov. Kľúčovým je posúdenie právnych záverov týkajúcich sa splnenia podmienok začatia reštitučného konania o nárokoch právneho predchodcu sťažovateľky na vrátenie vlastníctva

k pozemkovým podielom. Ide aj o posúdenie oprávnenia spoločného splnomocnenca preberať rozhodnutia v reštitučnom konaní, teda aj toho, či tieto rozhodnutia nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť, a taktiež okrem iných aj toho, či právny predchodca sťažovateľky splnomocnil špecifikovanú osobu na zastupovanie v reštitučnom konaní.

14. Vo vymedzených konaniach nemožno uvažovať o totožnosti veci, a teda o vylúčení sudcu ústavného súdu Petra Straku na základe § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Sudca ústavného súdu ako sudca krajského súdu rozhodoval o občianskoprávnej veci v spore o určenie vlastníckeho práva na základe žaloby mesta Prešov. Ústavná sťažnosť sťažovateľky sa týka rozhodnutí súdov v systéme správneho súdnictva týkajúcich sa preskúmania rozhodnutí správnych orgánov, čo sa týka (primárne) podmienok reštitučného konania. Nejaví sa, že právne úvahy, na základe ktorých rozhodol odvolací senát krajského súdu v predmetnej (občianskoprávnej) veci, majú bezprostredný dopad na právne otázky, ktoré bude ústavný súd posudzovať pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky.

15. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že účasť sudcu ústavného súdu Petra Straku na rozhodovaní v špecifikovanej občianskoprávnej veci ako sudcu spravodajcu a člena odvolacieho senátu krajského súdu nezakladá taký kvalifikovaný vzťah sudcu ústavného súdu a sťažovateľky, resp. [REDAKOVANÉ] a jeho členov, ktorý by v súčasnosti bol spôsobilý vyvolať u nestranného pozorovateľa pochybnosti o nestrannosti sudcu ústavného súdu.

16. Ústavný súd tak vzhľadom na uvedené konštatuje, že v tomto prípade nie sú naplnené podmienky podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde na vylúčenie sudcu Petra Straku z konania a rozhodovania vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 633/2022, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

17. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

18. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu